

Magyar Tudomány Napja Székelyudvarhely, 2012

2012. november 10-én, a Magyar Tudomány Napja tiszteletére szervezett ünnepség keretében Zepezcaner Jenőt a helyismereti források kutatása és muzeológusi munkássága terén elért eredményeiért az Areopolisz egyesület és a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont Udvarhelyszéki Tudományért díjban részesítette. A díjat a tudományos munkásságát elismerő oklevél és egy bronz kispasztika alkotja, az utóbbi Sánta Csaba szovátai szobrászművész alkotása.

Eredményekben gazdag történelmekutatói munkássággal büszkélkedhet városunk közismert személyisége: Zepezcaner Jenő.

A Haáz Rezső Múzeum egykori igazgatójának élete Marosvásárhelyről indult, középiskolai tanulmányait Szovátán végezte, történelemtanári képesítését a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen szerezte. Néhány év történelemtanári munkásság után az udvarhelyi múzeum munkatársa, majd 1975-től igazgatója lett.

Nevéhez számos kiállítás szervezése, gazdag szerkesztői tevékenység, tudományos és ismeretterjesztő előadások sora kötődik. 2009-től a Székely címer-, pecsét- és zászló-történeti munkacsoport aktív tagja. Tanulmányait folyóiratok, mint a Korunk, a Művelődés és a Székelyföld, tudományos évkönyvek, mint az Areopolisz tanulmánykötetek vagy a Csíki Székely Múzeum Évkönyvei, továbbá tudományos tanulmánykötetek hasábjain olvashatjuk.

Önálló kötetei, forrásközlései és tanulmányai a történelmekutatás terén elért eredményeit szemléltetik. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc történelmét tárgyaló, valamint céhtörténeti írásai hiánypótló kutatói tevékenységét bizonyítják.

Kutatásairól, tevékenységéről a következőképpen vall Zepezcaner Jenő:

„Harmincnyolc évig dolgoztam a székelyudvarhelyi múzeumban, kutatásaim a legtöbb alkalommal a múzeumi szükségleteket elégítették ki, a kiállítások háttéréül szolgáltak. Máskor én választottam témát, ami közel állt a szívemhez.

Körülbelül 3-4 kérdéskörben próbáltam újat felfedezni. Mindig nagy élvezettel olvastam a forrásokat, levéltári dokumentumokat, amelyek sokszor száraznak tűnhetnek azok számára, akik nem élik bele magukat. Történészek sokszor mondják, hogy: milyen izgalmas témát találtam..., de ez csak számukra izgalmas.

Kutatási témáim közt említhetem Orbán Balázs életét és munkásságát. Elmondhatom, hogy sikerült egy pár olyan dolgot tisztáznom, ami tévesen ment át a köztudatba. Összesen megközelítőleg 13-14 cikket és tudományos tanulmányt közöltem e témában.

Egy más téma a székelyudvarhelyi, majd a székelyföldi céhek tárgyi emlékei, a behívótáblák, pecsétek és céhcímerek. Az összegyűjtött anyagból kiállítás is készült, és annak ellenére, hogy a levéltárat Csíkszeredába vitték,

Fotó: Balázs Ödön

A Címer és pecsét a Székelyföldön kiállítás megnyitóján közreműködött Derzsi Dénes gitárművész

Fotó: Balázs Ödön

A záróünnepségen fellépett a marosvásárhelyi Cantuale énekegyüttes

Fotó: Balázs Ödön

Az Udvarhelyszéki Tudományért díjat Zepezcaner Jenő történész vehette át

Fotó: Balázs Ödön

sikerült néhány olyan dolgot publikálnom, ami nem jelent meg addig sehol.

A székelyföldi fürdők története ugyancsak egy kevésbé ismert téma volt, amivel többet foglalkoztam. Kezdetnek Szováta történetét kutattam, melynek eredményeként megírtam, majd közzétettem az említett helység történetét. Később más fürdőről is írtam, mint Korond, Homoród-fürdő, Szejkefürdő stb. E kutatások eredményei főként tudományos tanulmányok által hasznosultak.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharcra vonatkozó kutatásaim eredménye 1999-ben megjelent kötetem (Udvarhelyszék az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején), majd 2005-ben dr. Pál-Antal Sándor akadémikussal közösen közzétük az udvarhelyszéki forradalomra vonatkozó levéltári dokumentumokat is.

Minden kutatott kérdéskör eredménye más és más formában materializálódott. Orbán Balázusra vonatkozó kutatásaim a lengyelfalvi emlékházban lettek felhasználva, céhes kutatásaim több kiállítás alkalmával, a fürdők történetére vonatkozó kutatásaim a sejkafürdői kiállításban.

Egy másik terület, amiben újat alkottam, a fényképezés volt. Munkám során szembesültem a gondolattal, hogy bizonyos tárgyakat érdemes vagy meg kell örökíteni. Mivel nem tudok rajzolni, ezért a fényképezőgépet vettem a kezembe. Tagja voltam a fotóművészek szövetségének is.

Kutatásaim másodrendűek voltak, és erre tanú mindenki, aki a múzeumban dolgozik, mert a múzeumi munka olyan, hogy nem sok időt hagy. Főként kis múzeumok esetében van ez így, ahol mindenés a muzeológus.

Amióta nyugdíjba mentem, kicsit felszabadultam, több időm van kutatni. Munkámat, de az udvarhelyi történészek munkáját általában megnehezíti, hogy a levéltárak, a forrásanyag, amiből dolgozni kell, több városba vannak, utazni kell. Ezen újabban könnyít a tény, hogy lehet fényképezni a levéltárakban. Így össze tudtam állítani egy gazdag dokumentumtárat, amiből még sok évig tudok dolgozni.

A közelmúltban leginkább a székely szimbólumokhoz kötődően végeztem kutatásokat, közöltem tanulmányokat, vettem részt kiállítások összeállításában. Itt meg kell említenem az Üzenet a múltból című kiállítást, melynek keretében kiállításra került a székely nemzet pecsétnyomója is.”

Kolumbán Zsuzsánna

ÖRÖKSÉGÜNK

Történelem. Népelet. Néphagyomány.

VI. évf. (2012) 4. szám

Közgyűjteményeink

4 Mihály János: A gyimesközéploki Csángó Hagyományörző Ház

Népi kultúra

7 Lőrincz Ilona, Lőrincz József: Érmelléki vendégballadák Székelypálfalván

10 Mihálykó Ferencné Györfi Ilona: A karácsonyi ünnepkörrel

Életutak

12 Daczó Katalin: Bogdán Rozália összegzése

12 Bogdán Rozália: Napló életemről, 1896.

Közreadja Nagy Gyöngyvér.

16 Kelemen Albert: A Majális utcától az atyhai kollektív gazdaságig. Zalányi Tibor életútja II.

20 Mihály János: Dr. Mezei Ödön

Tárgyi örökségünk

22 Róth András Lajos: A színes papír történetéből 4. A márványpapírok

História

25 Bicsok Zoltán: Fondok és gyűjtemények a Román Országos Levéltár csíkszeredai hivatalának kezelésében 16. A Székelykeresztúri Múzeum iratgyűjteménye (II.)

28 Sófalvi András: Kustaly vára

A címlapon: a Bogdán gyermekek:

Jankó, Ferenc, Anna és Rozália.

Lásd cikkünket a 12. oldalon.

Médiapartnerek:

UDVARHELYI
Híradó

H
K
Hargita Kiadó

SZABADIDŐKALAUZ

ÖRÖKSÉGÜNK: Történelem. Népelet. Néphagyomány.
VI. évfolyam (2012) 4. szám

Megjelenik negyedévente.

Kiadja a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont.

Igazgató: Szöcs Endre.

A Forrásközpont fenntartója: Hargita Megye Tanácsa.

Főszerkesztő: Kolumbán Zsuzsánna.

Szerkesztőbizottság: P. Buzogány Árpád, Mihály János, Miklós Zoltán, Kovács Árpád.

ISSN 2067-7367

© A szerkesztőség előzetes értesítése, beleegyezése nélkül tilos a lapban közölt írásokat újra megjelentetni.

A szerkesztőség címe: Székelyudvarhely, 1918. December 1 utca, 9. szám, II. emelet.

A folyóirat megrendelhető a 0266-214440 (Szöcs Klára) telefonszámon, illetve az megrendeles@oroksegunk.ro e-mail címen. További információk a www.oroksegunk.ro honlapon találhatóak.

Nyomdai munkálatok: Infopress Group Rt., DTP Stúdió